

PALAFRUGELL ► EL MUSEU D'ESCULTURA CAN MARIO REFLEXIONA SOBRE LA REPRESENTACIÓ DEL ROSTRE A TRAVÉS DE LA COL·LECCIÓ «OLORVISUAL»

La identitat perduda

Diàleg entre col·leccionistes
► Una de les singularitats de la mostra és que suposa un diàleg visual entre dos col·leccionistes d'art que, amb la seva tasca, han enriquit el paisatge cultural d'aquest país.

COL·LECTIVA

► **Can Mario, Palafrugell.** Plaça de Can Mario, 7. **Fins al 19 de maig.** De dimarts a divendres d'11 a 13.30 h i de 17.30 a 20 h. Diumenges i festius d'11 a 14 h.

EUDALD CAMPS

■ Un col·leccionista n'acull un altre. La imatge proteccionista que hom sol fer-se de les persones que perceberen en l'acumulació d'objectes (artístics o no) s'esmicola a la llum d'una col·laboració que mai hauria de ser infreqüent: l'extraordinària tasca duta a terme per Antoni Vila Casas (més enllà de la seva empremta a la capital catalana, a ell li devem que Torroella de Montgrí i Palafrugell figurin al mapa de l'art contemporani), conflueix amb la dèria, gairebé inexplicable, d'Ernesto Ventós, també col·leccionista i, quan s'escau (suposant que el fet de col·leccionar no sigui sempre una modalitat creativa), artista. I és que, al costat de Vila Casas (a qui no cal presentar al públic gironí, esperem) la figura que cal vindicar és la de Ventós.

Vicenç Altaïó ens ho resumeix amb

la seva característica solvència poètica: «NASEVO és el nom d'un artista o bé, mig amagat, el nom artístic de l'Ernesto Ventós, el qual té com a ofi-

ci reconegut el de ser un prestigiós fabricant d'essències i com a passió, la de ser un col·leccionista ben particular: enlloc de mirar les obres d'art, mirant-les les olora. No tant com una mena de sinestèsia, car es tractaria d'una confusió dels sentits, sinó més aviat com una equivalència». O, dit d'una altra manera: l'equivalència entre el perfumista, el col·leccionista i l'artista (els tres heterònims de Ventós) s'esdevé gràcies al conreu del «gust» en el sentit més benentès del terme.

I és que l'escriptor madrileny va gosar deixar per escrit (a *La inspiración y el estilo*, un text de 1965) perles com ara aquestes: «*El gusto es independiente de cualquier otra determinación de la conciencia y, tanto más autónomo es de cualquier compromiso intelectual o moral del individuo, tanto más capaz se demuestra de suministrar lo que a él se solicita*». Ni més ni menys: a Juan Benet l'irritava profundament no poder gaudir de manera un xic «primària» -sense «filtres conceptuals» aplicats amb consciència- d'aquelles obres que, pels motius que sigui, esti-

VILA CASAS

mulen el gust per la lectura (que era el seu territori) o per la mirada àvida de noves superfícies pictòriques on recrear-se (no cal dir que Benet, com a bon escriptor i teòric que era, sabia fer-se les veritats a mida: el famós «gust» del que parlava era un gust educat en la pràctica de la lectura. D'aquí la seva infal·libilitat). Ras i curt: qüestió de nas vol dir també qüestió de gust.

Sigui com sigui, l'exposició que acull Can Mario de Palafrugell afegeix matisos a aquesta declaració d'intencions inicial: es tracta de rastrejar rostres a la recerca d'una identitat contemporània que s'endevina ruïnosa. Ens referim a quelcom que, des de la seva talaia literària privilegiada, Thomas Bernhard tenia meridianament clar: «La fotografia és una mirada in-noble que de mica en mica abasta a la humanitat sencera [...], i realment a base de fotografiar, pren aquest món com a l'únic verdader»; i és que l'autor de *Mestres antics* sabia perfectament que la humanitat no ha deixat mai d'allunyar-se d'aquell cos natural, «aquell cos innocent, sense vergonya ni nom» -en paraules de Maureen P. Sherlock-, que va abandonar l'Edèn molt abans, fins i tot, que Adam i Eva. Es tractava d'un cos abstracte que avui només intenten recuperar la ciència o la filosofia amb l'objectiu de seguir regulant-lo, codificant-lo, reconstruint-lo o, encara més, de gestionar-lo. «Disfressada de naturalesa -escrivia Sherlock, crític d'art nord americana-, la cultura evita la història del cos disci-

VILA CASAS

Un espai de referència

► Can Mario, antiga fàbrica, ofereix unes condicions immillorables per a la presentació d'exposicions d'art contemporani.

plinat i castigat, el cos subjecte i sub-jectat, que es produeix en contexts institucionals i que no és simplement nascut». Hi ha, per cada cos real, un doble al qual aquest intenta assemblar-se.

Amb tot, no es tracta de cap dicotomia platònica: en la història del retrat, el «*paradeigma*» no es trobaria en l'origen de les imatges sinó que en seria un doble deformat on, paradoxalment, aquestes intentarien actualitzar el seu sentit. Des de les pintures i dibuixos realitzats de manera sistemàtica per Géricault entre 1821 i 1824 a

l'asil del psiquiatre Jean-Étienne Esquirol, passant per les prospeccions fotogràfiques de Diane Arbus, fins als inventaris sinistres que encara avui dia ens regala Christian Boltanski, el problema de fons ha estat sempre el mateix: intentar recuperar allò comunament humà, més enllà del tòpic, que existeix en el calidoscopi de la diferència radical. Aquesta és la via seguida per multitud d'artistes contemporanis com els de la mostra de Palafrugell, autors que impugnen la màscara a la recerca d'un rostre que roman aplaçat.